СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК / UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 27. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 3. лютого, 1930. VOL. XXXVIII. No. 27. Jersey City, N. J., Monday, February 3, 1930. THREE CENTS.

СТРАЙКУЄ 35,000 КРАВЦІВ

СТРАЙК РОЗПІЧНЕТЬСЯ У ВІВТОРОК В ГОДИНІ 10 РАНО.

НЮ ЙОРК. — Бенямин Шлезінґер, президент „Інтернешенел Лейдис Ґармент Воркерс Юніон", заявив поліційному комішенерови Гвейленови, що 35,000 кравецьких робітників виходить у вівторок на страйк. Робітники покинуть шапи в годині 10 рано й підуть до 15 галь на мітінґи. Шлезінґер подав далі, що робітники будуть пікетувати. Гвейлен заявив, що поліція не буде вмішуватися до того діла, як тільки буде задержаний порядок.

До того страйку довела конкуренція, яку ведуть між собою 2,500 кравецьких шап, котрі намагаються одна перед другою дешевше продукувати. Вислід з того такий, що зменшують число робітників, а ті, що остають при праці, мусять довше працювати і за меншу плату. Перед 7 роками було в Ню Йорку 1,500 кравецьких шап, а тепер є їх 2,500. Та перед 7 роками працювало в кравецьких шапах далеко більше робітників ніж тепер.

СУДИЛИ ЗА ВБИВСТВО КАТОВІЦА.

НЮ ЙОРК. — Ґренд джурі з Бронкс розглядала справу вбивства пікетчика С. Катовіца, котрого пострілив смертельно полісмен Гарри Кіріц. Вбивство Катовіца було, як відомо, причиною до численних большевицьких демонстраній перед Сиґі Гол і по инших місцях.

Підчас розправи переслухано 12 свідків. Всі вони зізнали, що полісмена побито підчас суматохи та видерто йому з рук палку. Тоді доперва, коли візвані не розходилися, дав полісмен два стріли, з яких один пішов у воздух, а другий поцілив Катовіца.

Судді орекли, що Кіріц не винуватий, бо сповнив тільки свій обовязок.

ҐРУНДІ ПРО ГУВЕРА.

ВАШИНГТОН. — Сенатський лабіістичний комітет довідався про одну промову Джозефа Ґрунді, славного лабіїста, а тепер сенатора з Пенсилвенії. Промова та не була досі ніде друкована, а виголосив її Ґрунді в Бостоні. Ґрунді говорив, що Гувер не має ніякого досвіду в правлінню державною машиною, бо він ніколи не старався навіть за уряд гицля.

ЗА ПРОҐРЕСИВНУ АВТОНОМІЮ ФИЛИПИН.

ТАКУ, ЯКА ДОВЕЛАБ ФИЛИПИНИ ДО ПОВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ НА ПРОТЯЗІ 10 РОКІВ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Венденберґ, републиканець з Мішіґен, вніс законопроект, в якім домагається визнання Филипин самостійною державою. Він подає, що Америка мусить додержати свого приречення, а конґрес зобовязався актом з 29 серпня 1916 р. дати Филипинам повну самостійність. До цього кроку треба приготовляти Филипини в той спосіб, щоби вони стали економічно й політично незалежними найдалі до 10 років.

ПРО НАПОЇ ДОМАШНЬОГО ВИРОБУ.

ВАШИНГТОН. — Конґресмен Френклин В. Форт з Ню Джерзі, бувший секретар Републиканського Народного Комітету й великий приятель Гувера, викликав велику сензацію своєю промовою про домашний виріб алькоголічних напитків. Форт твердив, що такий виріб дозволений і є великою благодатю в боротьбі з бутлеґерами.

Форт заявив, що висказує свій власний погляд. Промову його витали гучними оплесками.

Зате з Білого Дому подано заяву, що Форт не говорив з президентом Гувером про те, що говорив у палаті послів, та що погляди президента не покриваються під тим оглядом з поглядами Форта.

ОБЄДНУЄ ПРОТИВНИКІВ ПРОГИБІЦІЇ.

БАЛТІМОР. — Вилієм Кейбел Брус, бувший провідник мокрих у сенаті, розпочав кампанію, щоби злучити всі сили, які борються з прогибіцією. Він підносить, що три великі нещастя навістили досі Америку. З катастроф з 1776 р. і з 1860—65 вийшов американський нарід побідно. Але найбільшим нещастем являється катастрофа, в яку попала Америка через прогибіцію, бо вона тревае вже 10 літ.

НАРОДНИЙ ГИМН.

ВАШИНГТОН. — Конґресовий Судейський Комітет прислухувався співови „Ди Стар Спенґлед Беннер", щоби вирішити, чи треба приняти ту пісню за народний гимн, чого домагаються 5,000,000 горожан, котрі вислали петицію з своїми підписами.

Пісню ту відограно на фортепяні, грала її ще й військова банда. Комітет хотів переконатися, чи дійсно її мельодія не є зависока для масового співу.

Пісні тій закидує дехто це, що вона надто воєнна, а инші кажуть, що вона нагадує своєю мельодією стару англійську пияцьку пісню. Инші знова твердять, що ніяка сила не зможе її видерти народови і якаб не запала ухвала, вона буде на ділі народним гимном.

ФАРМЕРСЬКА КРІЗА.

СПРІНҐФІЛД (Ілинойс). — Секретар хліборобства Гайд говорив про положення американських фармерів. Ствердив, що надпродукція є причиною невідрадного положення фармерів, бо нема ринку збуту на американські фармерські продукти. Канада, Арґентина й Австралія продукують тепер стільки збіжа що Злучені Держави. Вони засівають тепер 40,000,000 акрів більше як у 1900 р., коли то продукували тільки одну третину того, що продукували стейти. Европа продукує тепер більше як до війни, а держави Полудневої Америки подвоїли, або й потроїли продукцію. Через те нема збуту на американські фармерські продукти поза межами Злучених Держав.

ЧЕРЕЗ ДОМАШНІ СВАРКИ ДО ПРОЦЕСУ.

За намагане душогубство буде відповідати Марія Ковтуцька з Ольга, Ман., перед судом присяглих. 17 січня відбулося прелімінарне переслухання в її справі в Шол Лейк. Обвинувачення каже, що 3 січня вона вистрілила з кріса крізь отвір у дверях свого дому до свого чоловіка, котрий стукав, щоби впустити його до хати. Куля поцілила чоловіка в праве рамя і його забрано після сього до шпиталю в Шол Лейк. Чоловік, котрий був присутний на переслуханню, сказав, що жінка вистрілила до нього що займенше чотири рази і при инших нагодах грозила, що застрілить його. Инші свідки говорили, що Ковтуцькі сварилися між собою і обоє відгрожувалися, що одно другого застрілить.

ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД КОМУНІСТИЧНИМ РАЄМ.

Режісер опери в Гельсінґфорсі, Люн Лябер, застрілився на днях у готелі, а причиною самогубства було те, що фінляндський уряд не дав йому дозволу жити в Фінляндії і примушував вертатись до СРСР. Люн Лябер попав у такий розстрій, що наложив на себе руку, побоюючись вертати до большевицького раю.

ЗАЛІЗНИЦЯ НА ПОКУТТІ.

Польське міністерство комунікації дало дозвіл робити передвступні студії на будучих залізничих шляхах для дирекції державних лісів у Львові задля експльоатації лісів, а саме для вузькоторових ліній від Кут до Родовської Клужі (80 км.), від Білого Черемоша до джерел Пробіжної (15 км.), від Буркуту до Дземброні і т. д.

КАРИГІДНИЙ ЖАРТ.

В Ріо де Жанейро (Бразилія) підчас представлення в кінотеатрі вкусила гадюка одного з гостей. Догадуються, що хтось умисне приніс її і впустив у салю, не догадуючися страшних наслідків, що принесе його каригідний жарт.

ФАЛЬШИВІ ДОЛЯРИ.

В Познані появилися 50-долярові банкноти так знаменито підроблені, що касієри декількох банків їх приняли.

КАТАСТРОФА ВІЙСЬКОВОГО ГИДРОПЛЯНУ.

Недалекого грецького побережа впав у море італійський військовий гидроплян. В наслідок бурі всі потонули.

СТАН БРАЗИЛІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

На підставі ухвали федерального конгресу бразилійська армія має в цьому році числити (кромі маринарки) 45,000 мужа. Тут вчислені вже й офіцири. На случай потреби резерви має бути 15,000 мужа.

ОБІКРАЛИ ҐЕНЕРАЛА ФАБРИЦІЯ.

Ґенералові бриґади й польському віцеміністрові військових справ, Казимирові Фабриціеві, вкрали з його власного помешкання в Варшаві ріжні убрання вартости 6,000 зл.

ЖИДИ БАЖАЮТЬ МАТИ СВОГО ПРЕДСТАВНИКА В КАНАДІЙСЬКІМ СЕНАТІ.

До премієра Кінґа приїздила 17 січня депутація від Жидів з ріжних частей Канади, щоби показати йому конечність назначити когось із Жидів до сенату Канади. Жиди вважають, що супроти зросту жидівського населення в Канаді Жиди повинні мати свого представника в сенаті.

РАДЯНСЬКІ ПАРОПЛАВИ В ДАНЦІҐУ.

До Данціґу прибула радянська торговельна місія для заключення договору про будови кораблів для СРСР у данціґських фабриках. Фабрика Шіха дістала замовлення на будову 14 кораблів і 6 рибацьких пароплавів. Робота мусить бути виконана до шістьох місяців, а коштуватиме 2,150,000 долярів. Большевики дістають на 3 роки кредит. Замовлено також 3 пасажирські кораблі, які мають бути заплачені за 4 роки.

БРІТІШ КОЛОМБІЯ ПОРЯДНО ПЄ.

За рік, що скінчився 30 вересня, провінція Брітіш Коломбія (Канада) мала чистого зиску з торговлі алькоголічними напоями $4,641,225. За той рік спродано в провінції лікерів на суму $18,164,900, а пива за $2,500,000. Рік передтим Брітіш Коломбія мала з лікерів $3,851,145 чистого зиску.

ПЛОДОВИТА ЖІНКА.

Шестеро дітей, хлопців, привела на світ у Манаус в Амазонас (Бразилія) Францішка Гонсел. Мама і шестеро дітей здорові. — („Праця").

СТАРИЙ ЗУБ.

Найдено давний зуб у сторонах Реціфе (Бразилія). Цей зуб — це власність передпотопового звіра. Він важить 600 грамів, є довгий 2 дц.) а обводу має 18 цм.

НЄ ПОЗВАЛЯМ!

Свідомі громадяне громади Боримель на Волині основали філію протиалькогольного Т-ва „Відродження" та повідомили про це староство в Дубні. Дня 1-го січня надійшло до основників філії письмо від старости, в якому він **відмовляє зареєстрованню філії „Відродження".**

Коментарі зайві...

КОЛИ РОСЛИНИ СПЛЯТЬ?

Серед широкого загалу, а головно серед поетів є переконання, що рослини, так як люде і звірята, сплять у ночі, коли ціла природа замовкає у мертвій тишині. Тимчасом індійський ботанік Босе сконструував спеціяльний апарат, яким міряється стан вражливости рослин у ріжну пору дня і ночі, бо, як відомо, сон є знаком вражливости на подражнення зовнішного світа. Виявилося, що рослини найбільше вражливі між 12—5 год. пополудні. Ця вражливість слабне між 9 год. і 2 в ночі, але тільки від 5 год. рано рослини попадають в короткий 4-годинний сон, з якого будяться біля 9 години. З того видно, що рослини сплять собі найкраще тоді, коли здавалось би, вони найбільш вражливі, цебто піднає сходу сонця.

АНТИРЕЛІҐІЙНА БОРОТЬБА В СРСР.

З Москви подають статистику жидівських божниць на території СРСР. Під теперішню пору у всіх радянських републиках є тільки 646 синагоґ ще не зліквідованих. Найбільше синагоґ зліквідовано на Радянській Україні, де із 1,400 божниць залишилось незліквідованих тільки 500, а решту божниць замінено на робітничі клюби, кінотеатри і кооперативні доми. Число зліквідованих божниць відповідає пропорціонально скількости зліквідованих святинь инших релігій.

ЕКСПОРТ БРАЗИЛІЙСЬКИХ ПРОДУКТІВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Що Німеччина імпортує річно з Бразилії, бачимо з пониждчих цифр. Кави висилає Бразилія до Німеччини 93,806 тон; шкір 6,531 тон, смальцю 3,965 тон; какао 2,565 тон; помаранч 475 тон; бавовни 332 тон; мяса мороженого 1,927 тон; ґуми 3,769 тон.

ПЕРЕПИС БРАЗИЛІЇ.

У вересні 1930 р. збудеться перепис населення у Бразилії. В тій цілі федеральний уряд зарядив буджет на 2 міліони мільрейсів.

ХОТІВ СПРОБУВАТИ, ЯК СЕ СОЛОДКО Є БУТИ ЖЕБРАКОМ.

Перед кількома місяцями застукав до дверей тирольського монастиря в Інтал якийсь подорожник і просив куска хліба. Він був добре одягнений і тому монах дверник зачудувався, чому він хліба просить і спитав його, чи справді він так убогий. Подорожник відповів: „Я богач, однак постановив собі перейти пішки цілу Австрію і жити лише жебраним хлібом, щоб так спробувати, яку тяжку судьбу мусять переносити убогі люде. Після такої проби буде лекше мені уділяти милостиню нуждарям". Ну й добре він зробив. Здалосяб, щоб неодин з нас в своїм життю бодай раз таку спробу собі зробив.

ПТИЦІ, ЩО ЇДЯТЬ ЗОЛОТО.

Деякі сибірські ріки, передовсім Лена з своїми притоками, мають в собі багато золота. У звязку з цим зробили російські дослідники природи дуже цікаве викриття. В жолудку убитих куропатв найдено поодинокі зернята золота а також і більші куски. Учені пояснили, що птиці їдять пісок для ліпшого травлення і в цей спосіб дістається золото до їх жолудка.

КОЛИБ ЛЮДЕ ТЯГНУЛИ КОРАБЛІ.

Сила, що посуває модерний корабель, виносить понад 100,000 кінських сил. Колиб ню силу хотів хто замінити людьми, то требаби взяти на корабель 21 чоловіка на одну кінську силу. Отже на 100,000 кінських сил требаби взяти на палубу 2,100,000 людей! Але й цей обрахунок ще не правдивий, бо машина працює день і ніч безперервно, а чоловік міг би працювати лише 8 години. Отже на палубі корабля мусілоби бути 3×2,100,000= 6,300,000 людей! В корабельній машині уміщена отже сила міліонів людей. Це гарний приклад незвичайного поступу техніки в бігу століть.

ДОМАГАЮТЬСЯ РОЗРИВУ ФРАНЦІЇ З РАДЯНСЬКОЮ РОСІЄЮ

ВИНУ ЗА ЗНИКНЕННЯ ҐЕНЕРАЛА КУТЕПОВА СКЛАДАЮТЬ НА РАДЯНСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ (Франція). — Після того, коли один служачий у шпиталі показав, що він бачив, як ґенерала Кутепова схопили три мужчини на вулиці недалеко його дому й повезли в автомобілі, знайшовся й другий свідок, котрий розповідає тесаме. Права французька преса двердить, що ґенерала Кутепова захопили большевики, щоби перешкодити йому провадити орґанізацію білоґвардейців, з якими він готувався роспочати акцію в Росії, бо сподівався, що там може скоро прийти до внутрішньої горожанської війни.

Ґазета „Ехо де Парі", „Журналь де Деба" та инші найвпливовіші праві ґазети домагаються негайного розриву дипльоматичних зносин Франції з Росією. Більше того, вони домагаються переведення ревізії в радянському посольстві в Парижі, сподіваючися там знайти сліди зникнення Кутепова. Ця преса домагається, щоби на радянського посла Довґалевського була складена особиста відвічальність за Кутепова та взагалі за діяльність російських секретних комуністичних аґентів, які користуються в посольстві правом дипльоматичної недоторкальности.

Инша преса говорить, що Франція взагалі не повинна толерувати численних російських політичних орґанізацій у Парижі, які навіть мають тут свої військові штаби та військову академію й т. д., отверто готуючись до боротьби з большевиками. Дехто зникнення ґенерала Кутепова ставить у звязок з тим, що викрито в Парижі невеличкий банк, який випускав фальшиві акції. В тому банкові Кутепов чомусь тримав своїх 50,000 франків.

АРЕШТИ КОМУНІСТИЧНИХ ЛІДЕРІВ.

НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ГОТУВАЛИСЯ ДО ПОВСТАННЯ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Німецькі комуністи готувалися влаштувати велику вуличну комуністичну демонстрацію в Берліні в суботу, 1 лютого. Демонстрація мала бути протестом проти заборони в Німеччині переводити всякі вуличні демонстрації та манїфестації. По відомостям поліції це булаб лише приґравка до великого комуністичного повстання по всій Німеччині, яке комуністична партія готувала на пізніше.

Довідавшися, що в однім ресторані на Лянґе Ґассе відбуваються засідання лідерів німецьких комуністів у справі демонстрації й повстання, поліція оточила ресторан й арештувала всіх комуністів, що були там на нараді. Всього арештовано 76 комуністичних лідерів, а між ними кількох членів Райхстаґу та пруського сойму. Помимо того поліція поробила ріжні приготовання, щоби не допустити до вуличних демонстрацій у Берліні.

ЗАМИЛЮЄ ОЧІ.

ПОЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАЛЄСЬКИЙ ГОВОРИТЬ ПРО ПОЛЬСЬКЕ МИРОЛЮБСТВО ПО ЗАГАРБАННЮ ПОЛЬЩЕЮ ЧУЖИХ ЗЕМЕЛЬ.

ВАРШАВА (Польща). — Міністер справ заграничних Залеський на засіданню сойму заявив, що завданням Польщі є усталення постійного миру на твердих основах. Тому Польща приєднується до міжнародного прагнення заміррення Европи по Великій Війні.

Він сподівається, що успіхи морської конференції по обмеженню збросння приведуть до загальної конференції по обеззброєнню світових держав.

БІДА З КОЛЬОНІЯМИ.

ЛОНДОН (Англія). — Конференція по морському обеззброєнню ніяк не може зробити засідання комітету, який керуваввби всією роботою конференції. Комітет цей має складатися з 10 осіб, по двох представників від кожної з пятьох держав, котрі беруть участь у конференції.

Всі вже призначили своїх представників у цей комітет, але Велика Британія ще ні. Причини цього ті, що Мек Донелд тепер має багато мороки з делеґаціями від домінїй, бо кожна з них хоче мати в тому комітеті свого представника.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ У ПОЛЬОНОФІЛЬСЬКІЙ ПРОПАҐАНДІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Ґазета „Берлінер Таґеблят" та деякі инші ліберальні ґазети обвинувачують американського фінансового дорадника в Польщі Девея в польонофільській пропаґанді. Ґазети говорять, що він вийшов за межі свого завдання компетенції, бо, перебуваючи в Америці, виступив у Шикаґо та в Ню Йорку в користь польського імперіялізму.

Девей у своїх публичних виступах доказував, що Польща конче потрібує трівкого виходу до моря з економічних причин, а Німеччина домагається повернення їй Горішнього Шлезьку лише з мотивів політично-сантиментальних. Ґазети говорять, що Девей мусів би знати, що Чехословаччина й без моря має високо розвинену індустрію й економічно стоїть багато краще від Польщі, а також він мусів би знати, що катастрофальний економічний стан Німеччини в великій мірі залежить від того, що від неї відтяли вуглиний район Шлезьку.

ГІПОКРИЗІЯ.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Поліція арештувала артистку Бартш, жінку німецько-американського театрального менаджера. Арештовано її при виході з театру за те, що вона знаходилася в своїй льожі в убранню, в якому на спині був зроблений низький виріз.

Поліція каже, що арешт вона зробила на протест публики. Бартш, американська громадянка, була негайно візльнена зпід арешту заходами американської амбасади. Вона заявила, що це убрання зроблено в Парижі, а в Берліні в опері вона одержала за нього нагороду. Бартш виїздить з Угорщини й говорить, що більше ніколи туди не вернеться.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖИВИЙ ТРУП

В Остині, в стейті Тексас, почато небувалий процес: На лаві обжалованих засів як обжалований за вбивство Джан В. Брейді, бувший суддя стейтового апеляційного суду. Має він близько 60 літ життя, а мав він убити 28-літну дівчину. І не є се справа підозріння. Не за здогади опирається обжаловання, а на докази, на безсумнівні показання наочних свідків. Здається, нема сумніву, що суддя допустився убийства.

Зовсім природно, що того рода розправа викликала широке заінтересоннє в цілій Америці. Заціkавлення було оправдане, коли на розправі показується, що кілька літ тому Джан В. Брейді мав славу незвичайно розумної людини. Умів незвичайно ясно розвязувати найбільше замотані питання. Як людина чесна, вповні заслугував на се високе народнє довіря, яке мусить мати людина на становищи судді.

Нині знова свідки не сумніваються, що умовий стан обжалованого тяжкий. Він хорий фізично й умово. Його нервові сили розбиті, як се видно вже хочби з того, що він не міг запанувати над своїми вбийчими бажаннями.

Що довело Брейді до сього стану? Лікарі старалися на суді розяснити сю загадку. Гадав дехто, що винувата тут афера з дівчиною, з котрою Брейді зайшов собі в любовну аферу, а котру відтак убив. Та лікарі думають інакше. Вони кажуть, що про аферу знали й жінка й знакомі, і за неї йому не докучали. Зрештою, афера почалася яких чотири роки тому, а Брейді став проявляти признаки занепаду яких два роки тому.

Родинний лікар, котрий знав обжалованого малощо не пів століття, зізнає, що руїна судді почалася з часу, як він почав стало запиватися муншайном. Сталося се яких два роки тому. Як лише наліг запиватися бутлегерським муншайном став його замагати, колишний розумний і веселий чоловік став квасним, прикрим і злобним. Стратив інтерес до свого звання. Став ненавидіти людий, любив докучати жінці, знакомим та тим, з ким він стикався як суддя. Він ослаб тілесно; скаржився на болі в руках, ногах, став терпіти на завороти голови. Часами не міг вести звязаної розмови.

Другі лікарі годилися з зізнаннями родинного лікаря. Вони признавали, що нинішний Брейді се тільки румовище колишнього судді. На лаві обжалованих сидить не суддя, а умово хора людина, жертва алькоголізму. Він і вбийства допустився, запившися до втрати умових здібностий.

Д-р Остап Грицай.

ЖОРЖ КЛЄМАНСО

Помершій при кінці листопада м. р. славний французький політик Жорж Клємансо (родж. 1841 р.) це індивідуальність, про яку преса всього світа писала згідно, що вона в даних обставинах для кожного народу мусілаб стати добутком неоціненої вартости.

„Таких провідників народу як Клємансо — читаємо в віденському журналі „Der Tag", в одній з посмертних згадок про нього — треба нам було підчас війни, після війни і тепер, і требаб їх кожному народові, що мусить боротися з усіх сил за своє істнування, але не хоче чи не в силі добути цих своїх великих сил во благо визволення Рідного Краю, на перекір розкритим пропастям неминучої руїни". — Нехай, що могутня душа цеї людини — як це зясував з неоспоримою річевістю К. Вотель у своїй характеристиці Клєманса у французькому часописі „Le Journal" („Mon film" — з д. 25. XI м. р.) — була властиво повна суперечностей. Нехай, що в поведенню з людьми, а властиво зі світом, Клємансо був безоглядний до брутальности, а иноді до жорстокости, що так яскраво поспішився підкреслити у своїй передовиці не в усім прихильний Клємансові паризький журнал „Le Matin" (з 25. XI. м. р.). Тут пан С. Льозан не вагається прирівнати покійного до „лютої собаки, що своїми зубами розшматовувала й пожирала все" ("figure de dogue, qui avec ses crocs... aura tout dechive, tout mordu..."). Але пан Льозан не сказав світові цими словами все таки нічого нового, коли пригадаємо собі, що на довго перед паном з "Le Matin" перед паном з "Le Matin" Жорж Клємансо втішався в усім світі призвиском „тигр", яке йому мабуть ніхто не примєне не було. І нехай, що протягом своєї, трохи не півстолітньої діяльности на арені державного життя Франції (від 1876 р.), Клємансо зазнав чимало таких невдач і поражень, що иноді виключали його з цього життя вовсім, примушуючи старого тигра відсунутися в затиш повної самоти. Все те ставало в душі цеї людини тільки жерелом щораз то новіщих, щораз то дужших сил, і воно аж чудно, що Клємансо з р. 1914, після предовгої, страшенно бурхливої державницької діяльности, як 73-літний старик не лише не відсувається від воєнної роботи як державник, не лише береться ще раз з усією енергією своєї справді залізної волі за важку організаційну працю, а, але й веде її — від року 1917 як президент міністрів — так геніяльно, що Франція стає блискучим переможцем могутньої Німеччини.

„Батько перемоги" він тепер для вдячних Французів, "le pere de la Victoire".

Справді — яка це гідна уваги людина, цей брутальний, цей невмолимий „тигр" Жорж Клємансо!

Він любив бурхливість великого життя, великої боротьби сил так жагучо, що ще перед самою смертю висловив тужливе бажання вмерти не в хаті, а — над морем. Він зберіг до самого кінця таку гордість у своїй душі, що бажав, аби тіло його зложено в могилу — стоячи. Він уважав смерть своїм лютим ворогом, з яким йому треба було боротися — таксамо як з кожним иншим ворогом у світі — до останньої хвилі, він гнівно прохрипльовав до когось в судорогах передсмертної агонії своє тверде: "Pas encore!" („Ще ні"). Девятьдесять-літній дідуган — і „ще ні!" Ще ні, смерте! Ще жаль конаючому століттю — чогож то? Чогож то жаль конаючому Клємансові? В біло-блакитній хати при Rue Franklin, де він лежить у важкій недузі, сидить біля нього лікар Дежен, заслуханий у відорвані слова горячкуючого. Чекайте — тепер слова такі виразні, що розпізнаєш їх у повні. Одно: "pret" (готов), а друге, друге...: "combat" (боротьба).

О, ти велий Герою великого народу, так це тобі востанне за боротьбою в твойому преславному життю жаль? І невже ти це й тепер, у твоїй останній минуті, **до якоїсь боротьби готовий?**

Але ні — чогоб нам і дивуватися його геройській боротьбі зі смертю, коли ціле життя Клєманса, його парляментарна карієра, протягом якої він, непримиренний нікім ні нічим провідник найгострішої опозиції, революціонер марки 1789 р., републиканець з завзятістю дикого якобіна, пострах усіх міністрів і непереможний речник свободи, а далі його пропамятна роля підчас світової війни — це тільки одна велика, пристрасна, непримирима боротьба за те, що він уважав честю і добром своєї вітчини, Франції? — „Переможцями стають ті, що невпинно борються" — писав він колись і заявляв: „Коли я в силі говорити, працювати й писати, то я почуваю, що стаю непереможним", а далі чудові слова: "La grande maladie de l'ame — c'est le froid" (велика недуга душі — це холод) („Le Matin", l. c.) В його цеї недуги, цього омертвлюючого холоду душі, що не рве людину до ніякого висшого змагання, до бою за ідеал та до надзвичайних зусиль, не було ніколи. Ця людина горіла завжди й у всьому. Його запал до діла, признаного ним конечним і спасенним для народу, був таксамо горіючий, як і горіючою була в ньому ненависть до дурних противників, до нікчемних непотрібів у громаді, де кепських робітників в околиці якоїсь праці, до боягузів і всякого роду пустомельних фразеольогів. І тому природною формою істнування цеї людини з вогнистою душею фанатика була — боротьба. Нехай, що в околі парляментарної діяльности Клємансо в відношенню до чисто внутрішніх справ Франції — історію якої тут розповідати ні не місце, ні не моя ціль — міг Клємансо робити у своїй пристрастній боротьбі похибки, мав може не завжди рацію і може часом задалеко йшов у своїм презирстві до людей і світа, у своїм суворім осуді противників та в гордовитости своєї невмолимої володарської душі. Щож — в цьому він один з найбільш репрезентативних індивідуалістів XIX. ст. з усіми їх хибами і прикметами, володарська, до проводу сотворена людина, головною засадою життя якої було — як кажеться в передовиці паризького "Le Temps" — не що инше, „тільки свобідний розвій власної духовости, свідомої своєї сили й висшости". Але коли оця суворість і володарскість, завзятість і гордість, невмолимість і жагучість його духа звернулася виключно і всеціло проти ворога Франції, і вся енергія спромоги праці в Клєманса була ним присвячена виключно во благо діла визволення — то чогож то не доконав Клємансо саме в силу своєї незрушимої **непримиримости!** Ненавидіти й поборювати ворога Рідного Краю всеціло й аж до перемоги — це тут нехитний девіз Клємансо. Незабувати ворогові ніякої обиди і шкід, нанесених ним Рідному Краєві, аж до **повної помсти** — revanche! — це його державницька религія. Тут нема для нього ніякого вагання, ніякого трусливого міркування, розважання та побоювання, ніякої половинчасти ні двійности; тут тільки один клич: "Jusqu au bout!" („аж до кінця!"). А з цим усім і повна відповідальність за таку непримиримість перед усім світом:

„Я проваджу війну!" проголошує Клємансо водно, хоч пацифісти і дефетисти всього світа радіб за це проклинати старого тигра всіми проклонами людства. Але Клємансо залишився тигром "jusq au bout," поки не розшарпав кигтями зорганізованої собою відплатної боротьби серця Німеччини. **Горіючий жаром помсти, горіючий геройською любовю до вітчини, горіючий вірою в оконечну перемогу, цей старик, дідуган над гробом, запалює своїх жовнірів в ровах у хвилях найскрутніших ситуацій і безвиглядности, наче друга Орлеанська Діва до боротьби на життя і смерть.** Він, як другий Наполеон, стає для жовнірів, хоч він сам цівіліст, укоханим провідником і батьком армії ("Bon jour, mes enfants!" — кличе він до них при кожній стрічі), його не злякає ніяка невдача, йому не страшно і в найгрізнішім положенню рідної армії. Він знає про все, що діється на фронті, він карає суворо кожний злочин проти воюючого краю, так само злочини своїх як і злочини чужих, він невмолимий суддя для кожного і для всього, що шкодить визвольній акції Франції. З дурними або нечесними генералами розправляється він так само гостро, як із шпигами та зрадниками. Його одинока ціль: Помства і перемога Франції.

Бо ще в р. 1909 він, з приводу одної дипльоматичної переправи з Німеччиною, проголосив: — „Франція не з таких, що їх вільно упокорити два рази!"

Так — вітчина Орлеанських Див і Наполеонів, вітчина Маратів і Клємансів, не з таких, Щаслива Франціє! А Ти, мій безталанний краю, моя Україно, — чи й ти не з таких, що їх вільно упокоряти два рази? Але де в Тебе ті Клємансі, ті тигри помсти, ті Орлеанські Діви дипльоматії і стрілецьких ровів, що не далиб Тебе упокорити два рази? Але нічого й питати нам за провідниками, яким не судилося стати Героями визволення народу. І нічого й дорікати званим, та не вибраним.

Маси українського народу, позбавлені нині геройських провідників великого формату, мусять узяти керму проводу у свої руки, тверді, незугарні руки працьовників і чорноробів буденщини, затеж неспілимлених ніяким угодовством, ніякою зрадою. **І ті маси чорноробів національної справи всилу доцільної, великолінійної організації заступлять Україні недостаючих їй провідників великого формату, цей великий формат виявиться не в особі одного, а в міліонах зорганізованої маси народу.** Дивімося тільки, як найлютіший ворог України, червоний большевицький кат, тримається твердою організацією своїх московських мас! Нехай, що немає в нас своїх Клємансів! Але ніщо не перешкодить нам учитися по його приміру так твердо, доцільно й мудро працювати для національної справи, як він. Так ненавидіти ворогів, як він. Таким непримиримим патріотом бути, як він. І горіти вогнем такої помсти, такого бажання визвольної перемоги, як Жорж Клємансо.

"Jusq au bout!"
Всім жаром горіючих душ!

НОВА ЖІНОЧА ОРГАНІЗАЦІЯ.

Українські жінки в Америці не дали до цього часу доказу великих організаційних здібностей. Є богато причин, ізза яких важко втягнути українську жінку до організації. На мою думку завинило тут богато наше старокраєве виховання. Коли ми жили, підростали і виховувалися ще в краю, то там тоді не ставилися серіозно до виховання української жінки. Українська жінка була занедбана, а особливо було занедбане наше сільське жіноцтво, з якого саме рекрутується українське жіноцтво Америки.

Але ми живемо в Америці. Тут вже мали ми доволі часу, щоби приглянутися організації американського жіноцтва. Тут ми можемо переконатися на кождім кроці, яку велику ролю відграє американська жінка в суспільному життю. Та ми знаємо, що американських жінок привчують до організації вже в школах. Вже там мають вони свої клюби, вже там мають вони нагоду вироблятися, на добрих організаторок.

Нас не вчили організаційної штуки по школах, але ми можемо її набути. Треба тільки доброї волі й праці.

З того боку треба отже повитати повстання нової жіночої української організації, яка зветься "Ladies of Auxiliary of Ukrainian Legion". Це є перша того рода українська організація, якої завданням являється допомога українським стрільцям і всім тим, що змагають до закріплення традицій українських армій та думають про завязок нових бойових кадр.

Подібні організації мають всі инші народи. Американська організація, яка ділиться на: Ladies of Auxiliary of Army and Navy, має свої відділи по всіх більших американських містах.

Ми, Українці, як нарід недержавний, не доціновали ваги того рода організацій. Але инші народи ставляться до них інакше. Нашим завданням звернути отже увагу нашого громадянства, а особливо нашого жіноцтва на це наше нове товариство.

Товариство находиться щойно в стані організації. Незабаром будуть скликані загальні збори товариства, а я певна, що українські жінки заінтересуються тим товариством і зголоситься в його члени та возьмуть масову участь у зборах.

За тимчасову голову:
А. Середа,
24-60, 32nd St., Astoria, L. I.

В. Будзиновський.

ЗАКОПАНИЙ СКАРБ

Оповідання.

(4)

— Я не дивуюся, що ти задивився на Марину, бо вона справді гарна дівка. Також не скажу, щоби, як віддасться, була лихою жінкою. Але на світі є неодна така. І на що ти маєш з жінкою, хоч гарною, любою і доброю, ось так бідувати, як я бідував і бідую?

— Ми так дуже не бідуємо — син перебив.

— Не бідуємо, бо Бог так дав, що до сеї пори не чіпалася нас ніяка хороба. Я не хорую, твоя мама все була здорова і ти не знаєш, що таке хороба. І се наше щастє, що ти у мене лиш одна дитина, та що ти син, не донька. Ти можеш жити з того, з чого я живу. Якби у мене був ще один син, то тих вуглярів було би тут вже забагато. Як би ти був дівчиною, то хіба мусів би піти на службу. Бо хто оженяться з бідною, ще й тут у дісі, де женихів цілком нема? Побалакай з нашим сусідом Петруком. Почуєш, що найбільша його жура, то саме та його Марина. Чи ти знаєш, що будеш мати сина і то тільки одного? Як буде їх кілька, то всі будуть вуглярами? Хто зна, чи за пару років один одинокий вуглар буде міг тут жити. Знаєш, що тут піде залізничка. Бучину будуть вивозити і вона вже не буде така дешева, як нині. Сплави вже не будуть іти, за транспорт треба буде платити...

— То мені хіба взагалі не женитися.

— Оженишся, але не тут і не з Мариною. Возьмеш дівку з маєтком. Не конче з великим, але з маєтком.

— Маєте яку на приміттю?

— Я не маю. Ти сам знайди собі.

— Яка з маєтком вийде за такого, що сам нічого не має? Наша хата то ніякий маєток. Не лиш її саму, але й матеріялу у неї ніхто не купить.

— Як туди піде залізниця, то купить який робітник, що тут буде мати постійну роботу. На добавок, ти не такий бідний, як гадаєш. Ти того не знав і мама не знає. Ти й тепер мамі не кажи. Я маю для тебе покладний гріш. Як оженишся з Мариною, то тобі той гріш не поможе, бо грунту тут не купиш. Тут гріш, як не сховаєш, то розлізеться, якби ніколи не був. Ти дідько мусиш знайти собі там, де до жінчиного й ти можеш щось докупити. Або до хати грунт, або до грунту хату. Може бути й так, що дівка дістане лише гроші. Тоді за її і за твої гроші купиш господарство, з якого зможеш жити.

Сень, хоч молодий і трохи залюблений, подумав, що батько розумно говорить. На добавок, Бог зна, що з Мариною станеться, заки він верне з війська. Рішив за Мариною більше не бігати.

Коли вже цілком смеркнося, батько і син будьто би пішли класти нічниці. Пішли, та не до кручі, а під ялиці. Трофим відвалив камінь, відвалив другий і третий. Вийняв банячок і кажучи синови вкласти руку, спитав:

— Є?

— Є! — Сень відповів, порпаючи пальцями між срібняками.

— Скриток безпечний, нехай далі лежить тут. Як умру, заки сам видобуду срібло, ти вже знаєш, де знайти відумерщину. Тільки не забудь, що ти присяг скарбу не рухати, хиба що на купно грунту.

Трофим всунув баняк назад в яму, понакривав каміннем так як раньше було і оба відійшли. По хвили зза другої ялиці висунувся Петрук. Він весь час глядів там. Чув, що оба балакають, бачив, що робили. І він пішов до хати.

Минуло десять днів. В полудне Марина пригнала свої кози до хати і каже до батька:

— Тату! Скажіть сусідови, що я за його козами вже не буду ходити. Нехай його Сень пасе їх. Чи я їх наймичка?

— Або то така велика робота... — батько спитав.

— Та невелика. Але, але... Сльози покотилися по її лиці, вона захлипала.

— Що таке сталося? — батько спитав здивований. — Побили тебе їх кози?

Слово по слові і Петрук виміркував, у чім діло. Сень Бабяка зболамутив йому доньку. Цілий рік пестив її своїми поглядами, гарними словами, недвозначними натяками, що думає з нею женитися. Наразі від кількох днів, не знать чого, бокує, виминає її. Зійшовшися з нею, ледви воркне якесь поздоровлення, якесь „добрий день" або „добрий вечір", і біжить далі. Такий став саме тепер, виряжаючися до війська, на три роки... на цілі довгі три роки. Як він піде, не розмовившися з нею, то вона цілі три роки не буде знати, на чім стоїть; не буде знати, о він загадав зробити, вернувши з війська.

Петрук ясно бачив, що буде мати з донькою велику морочку, що дівка буде дуріти і нудити. Коли бачив, що дівчині не вибє хлопця з голови, сказав:

— Може воно ще не так зле. Я побалакаю з ним.

— Не хочу! — дівча крикнуло. — Не хочу, щоби він знав, що я його так люблю. Не хочу, щоби сміявся з мене.

— То я зі старим побалакаю, але так, щоби він і не вгадав, яку його син зробив тобі кривду.

— Він ще не зробив. Він може що лиш зробить, як не натрутиться до мене.

— Лиши то мені. Побачимо, що батько скаже.

— Батько мабуть нічого не знає.

— Як ще не знає, то буде знати. А як не добалакаюся з батьком, то побалакаю з мамою.

— Я вже сама гадала йти до його мами, але мені соромно було.

— Тобі не личить. Я можу лиш на нього! розпочати розмову з ними так, неначеб нічого не знав. Так закручу, що розмова сама зайде до того, що нам треба знати. Найважніше те, щоби ти не дурилася і не марнувала своїх літ, як Сень не для тебе.

Петрукови не тяжко було ще тої днини зійтися з сусідом так, щоби мож було розмовитися з ним в чотири очи. Оба сіли на камені і Петрук зачав:

— Коли відвозите сина до війська?

— За тиждень. Се військо мені дуже не наруку. Я вже постарівся і мені потрібний здоровий помічник. Як Сеня не буде, то мені неначе відійме одну руку. На добавок моя жінка щось нездужає. Щось погане має в шлунку, чи в печінках.

— Три роки, то не вічність. Що з ним буде, як верне з війська?

— Як то, що буде? Оженю його.

— Він вже має дівчину?

— Чи має дівчину? Гм. Він, сказатиб, вже мав, але я її вибив йому з голови. Вже не має, отже, сказатиб, ще не має.

— Чомуж ви її вибили йому з голови? Погана? Ледащо? Хоровита?

(Дальше буде).

— Чому так страшно бете того хлопця?

— Бо то не така дитина як инших батьків! Я купила йому нові черевики і за весь тиждень...

— Як гадаєте, пане докторе, чи пізне вставання шкідливе?

— Напевно можу вам сказати лише це, що ним скорочується день.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

НЕ НАДІЄТЬСЯ ПРЕСТОЛА, А ТІЛЬКИ РЕГАБІЛІТАЦІЇ.

З Дорна, маленького місточка в Голяндії, доносять, як бувший німецький цісар святкував свої 71-і уродини. Кажуть, що була виставна вечеря, що були сотки привітних телеграм, що син, бувший наслідник престола, пив тоаст на здоровля „його величества", а Вільгельмови робили несподіванку та показували фільми з улюблених ним пригод. Здавалосяби, що з давної сили й потуги ще богато лишилося.

Але рівночасно написано, що в святі брали участь тільки Гогенцолерни та кілька приятелів споза родинного кружка; що ціла афера була прикрита смутком зприводу смерти сестри бувшого цісаря, що була замужна за одним російським шляхотським гохштаплером. Та здається, не було нічого так болючого, як те, що надія на покликанне Вільгельма назад на німецький престол не тільки не сповняється, але щораз більше стає неможливою до здійснення. Німеччина перестала вже думати за свого цісаря. Вона працює й працює, і думає, видно, свою будучність строїти без цісарів. Тільки одна німецька монархістична партія підносить голос за цісарем, але ся партія потерпіла недавно поважні політичні невдачі й стратила майже зовсім свое недавне значіння. Дорнські іменини виглядають як смішна забавка в маєстат тих, що сей маєстат на все стратили.

Коли одна американська ґазета предложила цісареви написати заяву з приводу своїх уродин, то він написав дуже замітну нотатку, в котрій протестує проти думки, що, мовляв, він відбув скоро по сараєвськім атентаті коронну нараду, на котрій рішено викликати війну. Цісар каже, що такої наради не було, та відкликається до осуду історії, ждучи від неї регабілітації, — як се звичайно роблять люди, які стратили всяку надію доконати щонебудь за свого життя.

РЕГАБІЛІТАЦІЯ, АЛЕ ДОВЕРШЕНА.

Того самого дня, коли на засланню в Дорні колишній німецький цісар бавився бліденьким відблиском колишньої потуги, повітовий суд у Кепеніку, дільниці Берліна, розглядав обжалованне проти вломника Павла Мілера. Вломи сього мав Мілер допуститися кілька літ тому. Справу розглядувано аж тепер, бо Мілера не було в межичасі в Німеччині, бо він їздив по світі. По повороті до краю його арештовано й поставлено на суд за налогове вломництво.

Мілер не перечив, що він був вломником. Так, він вломлювався до домів богато разів, був суджений за вломи, сидів у вязницях, разом може яких двацять літ. Але, додав він, він уже покінчив з вломами, з цілою кримінальною карієрою. Відсиджуючи тюрму за послідний влом, він постановив покинути сю карієру та стати порядним громадянином. Він задумав стати моряком та на новій службі затерти свій злочинний рекорд небувалим морським подвигом: рішився переплисти океан звичайною вітрильною лодкою. На виставі мореплавства купив він собі за послідних 150 долярів вітрильну лодку, на котрій задумав переплисти океан. Лодка затонула підчас проби на озері. В люти на продавців лодки, він уломився до їх корабельної фабрики та пробував пімститися в сей спосіб, що хотів знищити їм одну лодку.

Своеї думки переплисти Атлянтійський океан не покидав. Купив ще одну лодку й дня 6 липня 1928. виїхав нарешті з порту Куксгафен. Хоча він моря ніколи не бачив, але доїхав у лютім 1929. року до Канарійських островів, керуючися сонцем, звіздами й малим компасом. За місяці опісля він прибув до Куби. Звідси він добився до Флориди, де його витано дуже врочисто. Підчас дальшої дороги буря перевернула йому лодку. Його виратувала прибережна сторожа. Коло Савт Каролайни лодка перевернулася знова і його знова спасла сторожа. Тут люди спровадили його наречену й відсятковано його весілля. В новій лодці, подарованій йому містом Чарлстоном, він вибрався в дорогу до Ню Йорку. Знову буря затопила йому лодку по 16 днях плавби. Тоді він вибрався з жінкою домів.

Зізнання обжалованого зробили глибоке враження на судді. Навіть прокуратор помяк і зараз найшов, що злочин, за який судять Мілера, не такий дуже певний, що се правно властиво не влом, бо Мілер не хотів красти. Навіть властитель корабельної будівляної фабрики заявив готовість погодитися з Мілером. Суд виправдав Мілера, набравши з його оповідання враження, що Мілер став раз на все порядною людиною.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Украніський Народний Дім чи „Русский Клюб".

Були часи, коли про нашу громаду писали часописи, коли були в нас народні віча й плили жертви. А було це тоді, коли в громаді панував здоровий національний дух, коли українство було в себе в дома — на вічах, мітинґах і в церкві.

Громада наша має богато членів, котрі походять з Закарпатської України. Вони виховані в краю під національним оглядом інакше від галицьких Українців. І тут читають вони головно свою пресу, яка все торочить про „Підкарпатських Русинів" і про один великий „русский нарід". Та мадяронська преса виховує їх так, що вони зачинають ненавидіти Українців більше від Поляків.

Свідомі Українці не можуть одначе потурати такому засліпленню. Це народна зрада, коли ми залишаємо свою національну, міліонами жертв окуплену назву, а прибираємо чужу, ворожу. Тому не можна ніяким чином виправдати в нашій громаді тих Українців, що спомагають морально і матеріяльно „Русский Клюб", який тут будується. Ми не малиб нічого проти такого клюбу, колиб він обеднував русских, себто Росіян. Колиж він має гуртувати наших людей і зводити їх на москвофільську лінію, то до такої роботи Українець не повинен прикладати рук.

Сиракюз повинен мати величавий Український Народний Дім, який не був би коршмою, місцем для пиянствовання, а домом, з якого розходилася би просвіта, де луналоби слово, яке запалювалоб нас до праці над визволенням наших братів у рідним краю.

Місцевий.

MINERSVILLE, PA.

Ukrainian Young People's League.

Having read in "Svoboda" of the Ukrainian young people elsewhere, I decided to acquaint them with the Ukrainian Young People's League of Minersville, Pa.

This is the first organization of its kind in our town. It has been organized by the Rev. John Hundiak in August 1927. Its first officers were: Mr. Peter Marzinsky, Pres., Miss Mary Trenosky, Sec., and Mr. John Sekellick, Treas. The meetings are held each Monday at the hall of the Ukrainian Orthodox Church of St. George. The total membership is 40. The members pay monthly dues: men 25 c. and ladies 15 c.

Since our League has been in existence we have given ten plays. The League has also participated in three Massmeetings and concerts. The church choir, directed by Mr. Vasyl Lewchanyn, and children's choir, directed by Mrs. Irene Hundiak, sang at the concerts.

The last affair of this kind was held December 15, 1929, at the local Opera House. (Even such a small town as Minersville boasts of an "Opera House," though there might be a slight difference between the Metropolitan Opere House of New York and ours).

Mr. Volodymyr Kedrowsky of Jersey City, N. J., was the principal speaker. He had occupied an important and prominent office in the Ukrainian Army during the struggle for liberty of Ukraine in 1917—20 and his talk on the history of Ukraine and the glorious and heroic exploits of the Ukrainian Army was the most interesting we have ever heard.

After the concert a delightful dinner was given in his honor by the League. There were also other guests present, namely Mr. John Sawchuk of Philadelphia, who helped us to make our concert a success, and Messrs Stephen Hlyniansky and Vasyl Luhovy of Hazleton, Pa. Rev. J. Hundiak acted as toastmaster. Practically all those present were called on to say a few words. Mr. Kedrowsky again gave us an interesting talk on Ukraine. He made us feel prouder of being Ukrainians. The members of our League told him of the League's achievements. In the first place we have learned more about Ukraine and Ukrainian language in the last two years than we have known before. We have discarded the old and absurd names of "Greeks" and "Ruthenians" under which we were known by the others.

In 1927 a tag-day was held under the auspices of our League. The proceeds which amounted to $140.25 were sent to the "Obyednanye" for the Ukrainian flood-sufferers.

The proceeds of our concerts were also turned to the Ukrainian institutions for their good work. Of course, the League is helping our church considerably, as all the members of the League are also members of the Church.

Our membership is not quite so large, but there is the spirit there. It has done us a lot of good. At times we have to work hard, but everything that we have undertaken met with a success.

I believe that all the young Ukrainian girls and boys should have organizations of this kind. After all, we are to be the keepers of the heritage of our fathers, of the Ukrainian churches, and cultural and financial organizations in the United States. The old generation has so far, generally speaking, done good. We, the young Ukrainian-Americans, ought to be able to do better.

Mary Trenosky, Sec'y.

ЛИСТ З РАДЯНЩИНИ.

Прошу Редакцію „Свободи" вмістити у нашім часопису листа, який я отримав від брата з Сибіру, з Алтайської губернії. Брат дістався в російський полон при кінці 1914 року й там остався жити. Там він тяжкою працею здобувся на 10 десятин землі, що на сибірських просторах є дуже мізерною скількістю, й до сього часу якось жив не зле.

Посилаю цього листа до редакції, бо наші большевики тепер галасують, аж роспері-зуються, що там живеться робітникам і селянам добре, мовляв, лише контр-революціонерам та „кулакам" не добре. Тимчасом показується щось иншого. Брат мій не є жадним „кулаком" й контр-революціонером, а втішний лише з малого та з того, що остався живий по тяжкому пораненню. Брат листа не підписав, бо боїться, щоби Чека до нього не добралася. З поважанням, І. П.

1 січня 1930 року.

Дорогий Брате!

Лист від Тебе отримав 28 грудня й дуже тішуся, що ми хоч на старі літа знайшлися й хоч листовно поговоримо з собою. Фотографії, котрі Ти вислав з тим листом, я отримав. Також мав листа від Ф. Він також описав мені все своє життя, поводження й роботу. Я йому відписав.

Дорогий Брате! Ти пишеш, що я не написав Тобі, як Ти мені здаєшся по фотографіям на вигляд. Тиж сам мені писав, що хворієш, а тому й виглядаєш блідно. Ти просиш, щоби я Тобі написав деяку правду про моє життя. Та я не писав, бо не був певний, що лист дійде, а тепер напишу правду.

Як скінчилася революція, то позабірали від мужиків увесь хліб. У багатих господарів було яких по 15 і 20 тисяч чверток хліба. Потім перестали брати хліб і мужики платили лише податки й знову стали за господарів. Але минулого року знову взялися за хлібозаготовку й почали стягати хліб від мужиків та забирати все до зерна. Тут не далеко від мене забрали у мужиків 20 голов скота. Але всеж хто трохи більше мав хліба, ще якось лишилося йому на посів та на бідну їду. Та вже в 1929 році з нашого села 50 господарів назвали кулаками й так їх шарнули, що хліб забрали до зерна, худобу всю забрали, або продали за податки, забрали сіно, солому, а декотрих з хат повиганяли. Я минулого року заплатив податку 120 пудів хліба (тут пуд рахують на 40 фунтів) та ще грішми заплатив 120 рублів.

Того року врожай випав значно гірший. Я віддав податку 46 пудів хлібом та 90 рублів грішми, але це ще не все. Тепер тут всіх заганяють в якусь комуну. Там всі мають робити спільно, ніхто нічого свого не має, а все належить комуні, всі мають їсти з одного кітла, так як при війську. За роботу платять не грішми, а бляхами так, як було в Прусах на фабриках. Тепер всіх хочуть загнати в такі комуни, але народ противиться тому й не хоче йти до комун, тому силою його заганяють до них. Тепер мужиків давлять податками та забірають хліб. Кажуть, що цього року мають загнати всіх у комуни, а люде не хочуть туди йти, бо там люде живуть як собаки. Там Бога не признають, в церкви не ходять, дітей не хрестять, живуть як свині, а Бога матіркують за кождим словом.

Між селянами є люде віруючі, християне, а большевики стараються їх затягнути до тих комун, де Бога матіркують. Взагалі життя стає таким тяжким, що не знаєш, як далі будуть люде жити. Мука тут тепер уже коштує 5 рублів пуд. Не знаю, як буде, бо відобрали хліб від селян, а в господарів нема що вести продавати, щоби муки собі купувати. А держава чорт його знає, куди той хліб поділа, а народ голодує, розвелося багато жебраків, між якими багато селян та робітників.

Ти мені пишеш, що там в ґазетах пищуть, що тут селянам дають землю. Було тут колись добре, коли пуд муки коштував 60 грейцарів й то ніхто не хотів купувати, бо було забагато й доводилося возити по ярмарках та базарах, поки продаси. Ось тоді було добре, а не тепер, коли всі, багаті й бідні, стали жебраками.

Напиши мені, якщо одержиш цей лист, то я тоді напишу Тобі більше про наше життя тут. Бувай здоров.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Д. К., Мекаду, Па. Коли в „Свободі" допис залягає, то видно, що бракує місця і він мусить ждати на свою чергу. Урґуєте за допис листом з 29 січня, а допис був поміщений в „Свободі" з дня 24 січня.

В. К., Н. Дж. — Чому автор не прислав до редакції примірника свого твору для критики? Як можна домагатися від редакції, що вона, не бачивши книжки, згори погодиться з критикою другої ґазети? Де в світі таке водиться?

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Ярослав Гашек.

ЯК МЕНЕ ХОРОНИЛИ.

(Гумореска).

Підчас мого шестилітнього побуту в Радянщині згідно з часописними вістками я кілька разів умирав, мене розстрілювали, три рази повісили, раз четвертували дикі повстанці Кірґізії біля озера Кале-Ісила.

Крім того мене зарізали в дикій бійці з пяними моряками в одній з одеських нор. Ця остання чутка мені самому виглядає більше правдоподібною.

І не тільки мені, але й мойому доброму приятелеві Кольманові. Він надибав очевидця моеї ганебної смерти, помістив про цю таку неприємну для мене пригоду замітку в своїй ґазеті.

Та цього видно було йому замало. Його добре серце казало йому написати про мене посмертну згадку. Я прочитав її зараз після того, як приїхав у Прагу.

У тій посмертній згадці він, переконаний, що мерці не встають із гробу, дуже по мистецьки виганьбив мене.

Щоби переконати його, що я ще живий, я вибрався відшукати його. Так повстала основа цього оповідання.

Навіть найбільший мистець страхіть, Едгар По, не міг би придумати більш жахливої теми.

Автора моеї посмертної згадки я застав в одній праській гостинниці точно в дванацятій годині опівночі, коли вже гостинницю замикали на основі якихсь там старих законів, виданих іще 1856-го р. Він безглуздо глядів у стелю. Зі стола стягали пооблівану вином скатерть. Я підійшов до його столика та спитав:

— Перепрашаю, чи тут вільне місце?

Він дальше водив очима за невідомою точкою на стелі, що його чомусь то сильно заінтересувала, та розсіяно відповів:

— Прошу! Вже замикають. Я гадаю, що вам не подадуть.

Тоді я взяв його за руку та обернув до себе. Яку хвилину він мовчки глядів на мене, а вкінці сказав тихцем:

— Скажіть, ви з Радянського Союзу?

Я розсміявся.

— Ви мене пізнали? Я був убитий в Радянщині підчас бійки з пяними моряками.

Він сполотнів.

— Що. . . ви?

— Так, — сказав я грімко — мене вбили в одній норі в Одесі моряки, а ви — той, що написали згадку про мою смерть.

Із його уст вирвалося:

— То ви читали це, що я про вас написав?

— Так, самособою. Некрольоґ дуже цікавий, хоч не зовсім вірний. Тай трохи задовгий. Навіть цісар Франц Йосиф не заслужив стільки рядків. Ваша ґазета присвятила його смерти всього сто пятьдесять два рядки, а мені — сто вісімдесять шість. Коли рахувати по трицять пять сотиків за рядок (як усетаки давніше погано платили журналістам), то це дасть пятьдесять корон і пятнацять сотиків.

— Чогож ви саме хочете в мене? — перелякано спитав він. — Ви хочете дістати тих пятьдесять корон і пятнацять сотиків?

— Ні, приятелю, оставте собі гроші — відповів я йому. — Мерці не приймають гонорару за некрольоґ про свою смерть.

Він поблід.

— Знаєте що, — сказав я невимушено — ми зараз розплатимося та підемо кудинебудь в инше місце. Я хочу провести з вами нинішню ніч.

— А чи не краще булоб зробити це завтра?

Я строго глянув на нього.

— Ми розплатимося! — скрикнув я.

Я закликав візника та приказав авторові мого некрольоґу сісти в екіпаж. А візникові я сказав гробовим голосом:

— Відвезіть нас на Вільшанський цвинтар.

Автор мойого некрольоґа перехрестився. Настала мовчанка. Лише подеколи чути було ляскіт батоґа та форкання коней. Я нахилився до мого товариша подорожі:

— Чи не здається вам, що десь-там на жіжковських улицях завили собаки?

Він іздріґнувся та дріжучи підвівся із сидження.

— Ви направду з Радянщини?

— Мене вбили в одеській норі моряки, — відповів я сухо.

— Боже мій! — скрикнув мій товариш подорожі. — Це страшніше ніж у баляді. . .

І знову пригноблююча тишина. Десь направду завили собаки.

Коли ми приїхали на Штрашніківську дорогу, я приказав мойому товаришеві подорожі, щоби заплатив візникові. Ми осталися в двох у темряві біля Ольшанського цвинтаря.

— Чи нема тут де неоподалеки якоїбудь гостинниці? — спитав мене автор мойого некрольоґа.

— Гостинниці? — розсміявся я. — Ми зараз переліземо через цвинтарний мур і денебудь на нагробнім камені ми поговоримо про ваш некрольоґ. Ви лізьте перші та подайте мені руку.

— Я далі не піду! — сказав мій приятель ледви живий. — Куди ви хочете мене затащити?

— Сьогодні — весело сказав я, підсаджуючи його на мур — ми підемо поглянути на гріб старої праської купецької сімї Бонепіані. В першому відділі шестого ряду під муром є отвертий гріб. У ньому похоронили останнього потомка, привезеного в 1874-ому році з Одеси, де його вбили моряки підчас бійки в одній норі.

Мій товариш перехрестився вдруге.

Коли вкінці ми розташувалися на нагробній плиті, що покривала останки потомків пражських купців Бонепіані, я ніжно взяв за руку автора свого некрольоґа та заговорив до нього таємничим голосом:

— Любий приятелю, в середній школі нас учили гарного правила: „Про померших нічого — крім доброго". А ви тимчасом постаралися про мене, помершого, написати лише найгірше. Колиб я сам писав про себе посмертну згадку, то я написав би, що ніодна смерть не оставила такого сумного враження, як смерть того письменника. Я написав би, що одною із найгарніших прикмет покійного письменника була безперервна любов для добра, для всього, що є святого на землі. А ви написали про мене як про грабіжника, злодія та комедіянта. Не плачте! Бувають хвилі, коли серце людини переповнене бажанням написати про найкращі дні з життя покійника. У вас такої хвилі не було і ви написали про те, що я був налоговий пяниця.

Автор мойого некрольоґа розплакався. Його ридання розносилися по всьому цвинтарі.

— Любий приятелю — сказав я йому — не плачте, тепер уже запізно, ніщо не дасться направити.

По тих словах я перескочив через цвинтарний мур, добіг до сторожа, подзвонив і сказав йому, що, вертаючися з нічної роботи, я почув за цвинтарним муром чиесь ридання.

— Це, напевно, знову якийсь нещасливий вдовець — цинічно відповів сторож — я його відправлю на поліцію.

Я чекав за углом. За яких десять хвиль сторожі вивели автора мойого некрольоґа та пустилися з ним до поліції.

Він не давався та кричав:

— Скажіть, чи воно сон чи дійсність?!

(З чеського переклав М. Тр.).

ВІДОЗВА

ДО ЗЕМЛЯКІВ З С. РОЗНОШИНЦІВ У ГАЛИЧИНІ.

Браття і Сестри Родимі!

З далекої, горем і недолею прибитої України, з Вітчини, що десять літ тому зірвалася до оружної боротьби за здійснення найвищого права нації, яка ще й тепер бореться за осягнення свойого найвищого ідеалу — шлемо просьбу до Вас.

Поможіть нам матеріяльно у великому ділі!

Ми задумали будувати Народній Дім! Цю велику культурну станицю, це жерело просвіти й цивілізації, цей осередок зорганізованої громадянської праці — цю школу, в якій виховується новий тип Українця, де вщіплюється молодому поколінню національні ідеали, де людина набирається знання й де гартується дух до життєвої боротьби.

Будова „Народного Дому" вимагає великих грошевих засобів. Треба вложити в діло богато праці й енергії, щоби здійснилася та мрія.

І тому до Вас, що шукаючи кращої долі мусіли покинути рідний край та еміґрувати на далеку чужину, ми звертаємося з просьбою о підмогу. Ми знаємо, що й Вам не гаразд живеться. Ми розуміємо як Вам тяжко приходиться пробиватися крізь життя.

Але спільними силами, спільно зложеними малими грошевими жертвами всеж таки довершимо розпочате діло.

Браття й сестри!

Прийміть прихильно цей наш поклик!

Хай наша просьба не промине у Вас безслідно.

В імя любови до Батьківщини, в імя тої великої любови, що лучить нас усіх синів Великого Народу, розділених кордонами й безмежними океанськими просторами, золотими нитками в одну родину, просимо Вас:

Дайте малу лепту на спільне діло!

В імя кращого майбутнього нації не відмовтеся від жертви, бо тільки спільними зусиллями, солідарною і зорганізованою працею ми під кождим оглядом двигнемося з застою і засядемо „у народів вольних колі".

Очікуємо з надією ласкавої і щедрої помочі.

ЗА КОМІТЕТ БУДОВИ „НАРОДНОГО ДОМУ" В РОЗНОШИНЦЯХ:

Роман Бобесюк, голова;
Роман Резнік, касієр;
Василь Смолій, секретар.

Просимо всі гроші слати на руки касієра, **Романа Резніка в Розношинцях**, або до Комітету в Ню Йорку.

До Комітету входять:
Іван Агрес, Дмитро Дячун, Григорій Агрес і Іван Дячун.

Адреса:
540 East 6 St., New York, N. Y.

Судця: Повідомляю обвинуваченого, що дістав три місяці арешту.

Обвинувачений: Слава Богу! (й зітхає з полекшею) бодай позбудуся клопотів.

Судця: Що хочете тим сказати?

Обвинувачений: Бо жінка все й все сушить мені голову, як проведемо свята!

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРОТЕСТ

ЛЕКТОРСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ В ЧСР, УХВАЛЕНА В СПРАВІ МАСОВИХ АРЕШТІВ НА УКРАЇНІ.

Вже десять років панує на Україні большевицька окупаційна влада. Вже десять років червоний терор плянономірно винищує національно свідомі елементи українського населення. Тисячі й тисячі селян, робітників та інтелігенції було страчено або гине в большевицьких казематах за вірність свому народу.

Большевицьке Державне Політичне Управління (бувша Чека) — ця модерна форма колишньої еспанської інквізиції — затопило у потоках крови безчисленних жертв стихійний, масовий протест українського населення проти московсько-комуністичної окупації рідного краю.

Видно, однак, що всього цього було замало для певности т. зв. Радянського Уряду України, експозитури Москви у Харкові, й що не вистарчало йому й „українізація" України, цей замаскований спосіб керування Україною неукраїнськими руками. Тому цей Уряд інсценує тепер у Києві жахливий монстр-процес проти української інтелігенції, що загрожує смертю найкращим українським культурним діячам, які мали можність залишитися на батьківщині підчас червоної окупації і чесно продовжали свою працю для добра власного народу. Їхня культурна, аполітична діяльність віддавна вже була сіллю в оці харківської Чеки, яка лише тепер найшла потрібним виступити проти них з таким процесом, закидаючи їм протидержавну роботу у „Союзі Визволення України" з метою нібито повалення большевицького ладу на Україні й заведення там европейського політичного режиму.

Цей проектований політичний процес у Києві має бути нічим іншим, як погромом української інтелігенції взагалі. Офіційно він ведеться проти т. зв. „єфремовщини", себто проти найвизначніших представників української інтелігенції з академіком і довголітнім віцепрезидентом Української Академії Наук у Києві, С. Єфремовим, на чолі. С. Єфремов — це визначний історик української літератури, громадський діяч та публіцист, що як в часи царської реакції так і нині, за червоного терору, безкомпромісово боронив українську справу. Дальшими головними оскарженими у цьому процесі є: п. Володимир Чехівський, чільний провідник автокефальної української церкви, професор історії Йосиф Гермайзе, визначний педагог Дурдуківський та інші. У звязку з цією справою заарештовано сотки людей з рядів української інтелігенції, особливо з рядів народнього учительства.

Мета цього процесу ясна: з одного боку плянований погром української інтелігенції, цього мозку кожної нації, з другого — відвернення уваги українських народних мас від започаткованого Москвою нового наступу проти економічної автономії радянської України в напрямку повної ліквідації її державности.

Процесуально ця судова розправа ведеться Радянським Урядом з порушенням найелементарніших умов нормальної юстиції. Чека наперед мобілізує громадську опінію України проти оскаржених, вимогом чого є інсценовані віча й заяви з домаганням найжорстокішого покарання арештованих. Слідство ще не переведене й не закінчене, а проте большевицькі уряди та навіть прокуратура дозволяють собі наперед передрішати вирок, що має бути висловом клясової непримиримости революційного трибуналу. Отже свідоме й програмове підготовлення т. зв. юстицмордy. Жертвою цієї провокації мають стати люди, „злочином" яких було хіба те, що вони й під большевицьку окупацію не зрадили свого народу та не втратили своєї людської гідности.

Історія знає мало прикладів таких жахливих замахів на людське сумління, як цей антиукраїнський процес у Києві. Було би непростимим злочином мовчати й не протестувати проти цього большевицького нападу на найсвятіші й незаймані людські права. Одначе населення України є позбавлене змоги вільно й правдиво висловити свою думку, як про це красномовно свідчить успіх Чекою переведеного „стадного плебісциту", бо під загрозою урядового терору воно або мусить мовчати або з примусу манифестувати прилюдно свої симпатії до катів власного народу.

Тому ми, члени лекторського складу Української Господарської Академії в ЧСР, незалежно від ріжниці наших політичних переконань, однодушно й найрішучіше протестуємо перед цілим світом проти цих нелюдських способів нищення культурних сил нашого народу. Ми віримо, що світова громадська думка, яка завжди рішуче засуджувала прояви будь-якого терору, і в даному випадку зверне свою увагу та категорично заплямує цей новий замах червоного терору на Україні, що прямує до задушення культурно-творчих сил українського народу. Ми переконані, що українські культурні працьовники, під большевицьким режимом суці, не дадуть себе залякати новими переслідуваннями й надалі будуть невпинно працювати над розвитком національної культури та поширенням її серед поневолених мас українського народу.

Підписали:

Професори: Л. Бич, С. Бородаєвський, М. Вікул, Л. Грабина, С. Гольдельман, От. Ейхельман, Б. Іваницький, М. Косюра, Б. Мартос, Б. Матюшенко, К. Мацієвич, О. Мицюк, М. Славінський, С. Тимошенко, Л. Флоров, В. Черкасенко, Ір. Шереметинський, Ф. Щербина, С. Комарецький.

Доценти: О. Бочковський, П. Жуків, Є. Голіцинський, М. Добриловський, В. Іванис, О. Коваленко, В. Королів, Б. Лисянський, І. Мазепа, О. Михайловський, Я. Моралевич, В. Садовський, Є. Сокович, Ар. Чериявський, Л. Шрамченко.

Лектори: О. Безпалко, М. Зайців, Р. Димінський, В. Куриленко, І. Івасюк, С. Мако, В. Мельник, М. Мельник, О. Петрів, В. Приходько, В. Саліцький, М. Славінська, Гр. Шиянів.

Асистенти: К. Безкровний, С. Бутович, Є. Гловінський, Г. Денисенко, С. Колубаїв, М. Літкович, К. Осадченко, І. Островерщенко, О. Питель, Я. Подоляк, Є. Проходько, В. Прохода, М. Сочинський, Д. Усенко.

Професорські стипендіяти: А. Кущинський, М. Літвицький, М. Малашко, Л. Мосендз, О. Неділько, М. Штанько.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що збори за місяць лютий відбудуться в середу, 5 лютого, в годині 8.15 вечером, в льокали Січи ім. Б. Хмельницького, 46 St. Mark's Pl. Проситься всіх членів відділу явитися на тих зборах та вплатити біжучі та залеглі членські належитости. Пригадується ухвали річних зборів, за невиконання котрих буде дотичний член відвічати після статута і ухвали річних зборів. — М. Банцак, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Запорожська Січ ім. Богдана Хмельницького, від. 245, повідомляє своїх членів, що на річнім мітінгу вибрано нових урядників на біжучий рік, як слідує: Тома Мазовіта, предс.; В. Гасій, фін. секр.; Квасній Пискорій, рек. секр.; Іван Музика, кас.; Михайло Скадоцький, Василь Кушнір і Матвій Скуропад, контр. комісія; Юрій Скуропад, Микола Мартинів і Софія Марія та Катерина Войтович, опікуни хорих. Мітінґи відбуваються в другу неділю по першім, точно в 2-гій годині, в галі парафіяльній. Зі всякими відділовими справами члени най звертаються на повищу адресу секретаря: В. Гасій, 730 Ліберти Ст., Трентон, Н. Дж. — Т. Мазовіта, пр.; І. Музика, кас.; В. Гасій, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 9-го лютого, в 1-ій годині пополудни, в галі під ч. Ckotte Ave. Проситься всіх членів прибути на мітінґ, бо маємо много важних справ до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — С. Дідула, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9 лютого, точно в годині 2-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі, 4-та і Ворд ул. Напоминається послідний раз, що котрі члени не попадять своїх довгів, будуть суспендовані, і не будуть допущені бути урядниками. Кождий член має заплатити як коляду так і похорон. — Іван Стецик, писар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

З іменин на інвалідів.

В день іменин Стефанії Громадянської зібралися чесні гості в домі громадян Комарянських на забаву, відчас якої громадянка Марія Юркевич згадала за наших інвалідів у краю, перевівши з гром. Базарніцьким збірку.

Жертвували: С. Комарянський $2, по $1: О. Базарніцький, С. Цювка, П. Лемішка, Д. Мітолінський, П. Ковіцький, Т. Вітковський; по 50 ц.: Н. Юркевич, Д. Підлісний, М. Тарнавський і О. Віньовський.

Разом вислано до Обєднання $10.

—o—

АЛЕНТАВН, ПА.

На Рідну Школу.

Згідно з проголошеною постановою редакція часопису „Дзвін" переслала до Обєднання $8.25, як четвертину з передплат на часопис, з призначенням на Рідну Школу в старім краю.

Переслали: Гром. М. Притуляк з Клівленду $3, в якій сумі находиться жертва Івана Милянича в сумі $2. М. Стельмах з Палмертону $2.75, а С. Е. Тиванчук $2.50.

—o—

ШИКАГО, ІЛЛ.

Збірка на Бойовий Фонд.

З нагоди іменин громадянина Миколи Подвайцятного зійшлися знакомі, щоб пожелати йому кріпкого здоровля. По вечері до зібраних промовив гр. Т. Ковальчук. В гарній промові він згадав за визвольну боротьбу та пояснив присутним завдання УВО. Згадав також на тяжкі матеріяльні відносини в українських установах, а зосібна в УВО. Гості зложили $10.00 на потреби УВО. Згодились всі одноголосно переслати цю жертву через Обєднання.

По $1.00 зложили слідуючі: Н. Подвайцятний, Т. Ковальчук, О. Гула, С. Любинець, Р. Кравець, О. Галаса, Ів. Кінчик, Н. Яворський, Ів. Чорномаз і Т. Подола.

Іванка Подола,
Шикаго, Ілл.

— Але чейже й інший банкнот був би таксамо добрий для тієї ціли?!

— Ніколи в світі, — відповів Томпсон, похитуючи жалісливо головою — я людина, що додержує слово. Коли ви мені давали банкнот, я сказав, що верну вам той банкнот. І так я, любий приятелю, кажу й нині. Як лише десь побачу число 672.929 серію Ф, емісії 1887, доложу всіх сил, щоби здобути той банкнот і вернути вам його, бо дане слово мушу додержати!

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

„ВИПИВКА В МАЛЕНЬКОМУ МАШТАБІ".

(Чистка партосередку КІНГ-у).

Перевіряють осередок Промфаку. На трибуну виходить тов. Вальдман, студент, який скінчив КІНГ. У партії з 1927 року. Летять запитання:

— Де працюєте, тов. Вальдман?

У пкірсекції Промкоопу. Раніше був у „Київському Кондиторі".

— А хто такий Фастівський, з яким ви товаришуєте? Здається, син колишнього фабриканта?

Тов. Вальдман трошки ніяковіє:

— З Фастівським товаришував...

— І на весіллі гуляв, — вставляє хтось із студентів.

— Це було після весілля. Крім того, — пояснює тов. Вальдман, — я не знав, що Фастівський син фабриканта. Це моя необережність.

— Пиячите?

— Иноді трошки тее... Ну, якби сказати... випиваю, але щоб богато... ні. Взагалі я сім місяців не пю.

— А що було в „Кондиторі" під новий рік?

— Маленька випивка — „з случая к случаю".

— Себто пиятика? — питає голова комісії тов. Іванов.

— Щоб сказати „пиятика", то ні... а так, випивка, в маленькому маштабі.

Правий ухил тов. Вальдман характеризує як „академічне питання".

Потім вийшов тов. Найшулер, член партії з 1917 року, брав активну участь у підпольній роботі, був у Червоній армії. Збори цікавляться, як тов. Найшулер розуміє національну політику партії.

— Ви розкажіть про погляди Рози Люксембург — просить голова комісії.

— Роза Люксембург, — починає тов. Найшулер, — щось напплутала, напплутала...

— А що саме, конкретно?

— А я не знаю...

Далі виходить тов. Сорока (жінка), член партії з 1918 р. Увесь час брала активну участь у партійній і громадській роботі.

Студенство починає більше цікавитись чисткою. **Треба ще більше притягнути до цієї важливої справи непартійну частину студентів інституту.**

К. Куліч.

(„Пролетарська Правда", Київ).

ТУРЕЧЧИНА БЕЗ СПОРТУ.

Кіязім баша, президент турецького парляменту, сказав одному представникові царгородської спортової газети, що прикро йому, що в Туреччині зовсім не розвивається спорт. Влада робить великі жертви, щоби спорт у Туреччині піднявся на поважну височінь, так як в Америці й Европі, одначе теперішні труди показалися даремними. Що найдивніше, то це, що сама турецька молодь мало цікавиться спортом. Також міністерство військових справ зробило все можливе, щоби між вояками розвивався спортова свідомість і нічого тут не осягнуло. Та і самі провідники турецького спорту дуже недбалі, ліниві до крайности. Цим легко можна собі пояснити неуспіхи турецьких спортовців на олімпійських ігрищах. На будуче влада буде настоювати й найенергійнішими засобами силуватиме спортовців, щоби займалися всякими родами спорту. В спортових справах до Анґори скликано конгрес, на якім Кіязім баша взиватиме спортовців, щоби старалися, аби Туреччина позбулася назви: країна без спорту.

DO YOU KNOW WHY— No Man Has Yet Solved the Great Woman Problem? 394 INTERNATIONAL CARTOON CO. N. Y. Drawn for this paper By Fisher

